

PROKURATUUR

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministeerium
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn
info@justdigi.ee

Teie: 03.10.2025 nr 8-1/8040-1

Meie: 10.10.2025nr RP-1-6/25/10487

Arvamus vangistusseaduse ja karistusregistri seaduse muutmise ja kriminaalhooldusseaduse kehtetuks tunnistamise seaduse eelnõule

Lugupeetud justiits- ja digiminister

Prokuratuur tänab võimaluse eest anda arvamus vangistusseaduse ja karistusregistri seaduse muutmise ja kriminaalhooldusseaduse kehtetuks tunnistamise seaduse eelnõule, millega täiendatakse vangistusseadust kriminaalhoolduse teostamist reguleerivate sätetega ja tunnistatakse kehtetuks kriminaalhooldusseadus. Prokuratuur tervitab eesmärki suurendada õigusselgust, tõhustada vanglate ja kriminaalhoolduse tööd ning tagada kinnipeetavate ja kriminaalhooldusaluste õiguste parem kaitse.

Prokuratuur soovib muudatuste valguses tähelepanu juhtida probleemidele seoses KarS § 87 alusel alaealistele kohaldatavate mõjutusvahendite täitmise kontrollimisega. Nii nagu ka oportuuniteedi puhul ei ole võimalik kriminaalhooldusele täitmise kontrollimiseks anda kohustusi, mis on pandud KarS § 87 alusel noorele/noorele täiskasvanule nagu paragrahv ette näeb, kui üheks kohustuseks ei ole määratud käitumiskontroll või üldkasulik töö. See ei toeta individuaalset lähenemist noortele ja nende vajadustest tulenevat kohustuste määramise praktikat. Kehtiva KrHS § 2 p 1 järgi on kriminaalhooldusalune süüdimõistetu, kelle kohus on seaduses sätestatud korras määranud kriminaalhooldaja järelevalve alla, kuid probleem seisneb selles, et KrMS-is sellist universaalset sätet ei ole, mis võimaldaks kohtul mis tahes kohustuste kontrollimine kriminaalhooldusele ülesandeks teha. Eeltoodust tulenevalt on prokuratuur seisukohal, et seaduses esineb lünk.

Täiendavalt on reguleerimata, mis juhtub olukorras, kui noor ei täida KarS § 87 kohustusi. KrMS § 430 sätestab küll, et KarS § 87 lg 8 alusel mõjutusvahendi liigi, tingimuste või tähtaja muutmise või käitumiskontrolli täiendavate kohustuste määramise vastavalt KarS § 75 lg-le 2 otsustab süüdimõistetu elukoha järgse maakohtu täitmiskohtunik määrusega, kui kriminaalhooldaja, mõjutusvahendit kohaldava asutuse juht või mõjutusvahendi aluseks olnud süütegu menetlenud asutus on täitmiskohtunikule esitanud teatise mõjutusvahendina määratud kohustuse täitmata jätmise kohta. Kui noor lõppastmes kohustusi ei täidagi, ei kaasne ühtegi tagajärge. Tegemist ei ole tingimisi vangistuse mõistmisega, mille puhul pööratakse karistus täitmisele. Eelmainitu on lahendamata küsimus, mis vajab adresseerimist.

RIIGIPROKURATUUR

Wismari 7 / 15188 TALLINN / 694 4400 / info@prokuratuur.ee / www.prokuratuur.ee
Registrikood 70000906

Siinkohal tooks välja ka ühe redaktsioonilise märkuse. Nimelt täiendatakse vangistusseadust punkti 25 kohaselt peatükiga 5², sh § 104¹⁸ lg 1 p-ga 4 järgmises sõnastuses: „4) kohus või kriminaalhooldaja on määranud kriminaalhooldusalusele karistusseadustiku § 75 lõike alusel 4 kohustuse, mille sisuks on sõltuvusaine tarvitamise piiramine.“. Korrektne sõnastus oleks „lõike 4 alusel“.

Prokuratuur toetab vangistusseaduse ja karistusregistri seaduse muutmise ja kriminaalhooldusseaduse kehtetuks tunnistamise seaduse eelnõud ning sellega vangistus- ja teenistusõiguse sätete ja kriminaalhoolduse korraldamise ajakohastamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Astrid Asi

riigi peaprokurör